

[Niels Eriksen.]

Kræver samfundshensyn afståelse af privat ejendom, er det fortsat mit partis opfattelse, at der af samfundet skal ydes fuld erstatning. Nu kan det altid diskuteres, hvad der er fuld erstatning. Der kan for den enkelte på den pågældende ejendom være værdier, som det for andre kan være svært at fastlægge retfærdigt. Vi lægger derfor megen vægt på, at der gennem forhandling opnås enighed om erstatningens størrelse ved en frivillig ordning. Derved undgår man at skabe bitterhed hos dem, det går ud over, og det bør et samfund, der respekterer den private ejendomsret, strække sig meget vidt for at undgå. Det er så heldigt, at i langt de fleste tilfælde, hvor ejendomme skal afstås i den forbindelse, her er tale om, er man nået frem til en frivillig ordning om afståelsen og erstatningens størrelse. I de få tilfælde, hvor det ikke er lykkedes, har dygtige og uvildige mænd fastsat erstatningen ud fra deres bedste overbevisning og med hensyntagen til de forhold, jeg har nævnt.

Det ærede medlem hr. Smørum sagde før om disse erstatninger, at han syntes, de var for store. Han nævnte bl. a., at der for et beboelseshus, som var ansat til 4 000 kr. ved ejendomsskyldvurderingen, var blevet ydet en erstatning på et langt større beløb. Det kan måske se lidt voldsomt ud på papiret, men det er ikke sikkert, der er mulighed for den pågældende for at få en bolig til den pris, som den gamle var ansat til. Derfor synes jeg ikke, man helt kan argumentere ud fra sådanne tal.

Når først erstatningen er fastsat, tror jeg ikke, at samfundet, som det her er foreslået, skal blande sig i, hvordan den enkelte disponerer. Det tror jeg også den pågældende almindeligvis meget vil have sig frabedt. Det må han selv klare på det frie marked. Er erstatningen af en sådan størrelse, at de pågældende kan erhverve sig tilsvarende ejendom andetsteds, så tror jeg, de helst vil gøre det selv. Vi kan derfor ikke stemme for det foreliggende forslag til beslutning, og jeg skal på mit partis vegne anbefale at stemme derimod.

Fibiger: Det er egentlig et mærkeligt forslag til beslutning, der her foreligger, set ud fra almindelige betragtninger og med danske

øjne. Det kan godt være, at kommunisterne har hentet den tanke andetsteds fra, at man kan tvangsforflytte mennesker, når man finder for godt, men det vil jeg i hvert tilfælde ikke være med til. Når en mand skal afstå sin ejendom, det være sig en landbrugsejendom eller en beboelsejendom, til militære eller andre formål, må staten give ham en sådan erstatning, at han kan drage andetsteds hen og købe sig et tilsvarende hus eller gård. Det er klart, at det ikke er morsomt for en mand, der har haft en gård, der har været i slægtens eje, pludselig at skulle rykkes op fra den, men så må det også være et rundeligt beløb, der gives manden, når han skal drage ud af sit hjem og finde sig et andet. Mit parti kan ikke gå med til det forslag til beslutning, der er foreslået; tværtimod, vi vil stemme imod.

Det ærede medlem hr. Smørum fremdrog sagen om forholdene i Borris. Jeg troede egentlig, at den sag var uddebatteret de forskellige steder, hvor den har været til behandling, og at man dér var blevet enig ved at se på tingene netop ud fra den betragtning, jeg har fremført: at der skulle gives et rundeligt beløb, for at manden kunne finde en ejendom andetsteds, men jeg forstår, at socialdemokratiet vil fortsætte med at tale om denne sag og altså ikke kan godkende afgørelsen. Nu ligger spørgsmålet ikke for ved dette forslags behandling, sagen er afgjort, således at beløbene kan udbetales, og jeg synes egentlig, man skulle holde op med at diskutere det spørgsmål. Selvom der i fremtiden skal eksproprieres efter de love, vi har, tror jeg ikke, der bliver megen forskel i opfattelsen, hvis man lægger til grund, at der skal betales rundeligt og rigeligt, når en mand skal flytte fra sin ejendom, og det var det ærede medlem hr. Smørum jo enig i. Jeg tror, at når et par mænd som landstingsmand Grue-Sørensen og Nielsen Tvis har vurderet ejendommene, har de gjort det, som det er forsvarligt, og med sagkundskab, og derfor tror jeg, vi kan være tilfredse med det.

Det foreliggende forslag, som jeg ikke skal gå nærmere ind på, ønsker vi at stemme imod.

Skytte: Det foreliggende forslag til beslutning betragter jeg som praktisk uigen-nemførligt, og der er egentlig ingen særlig